

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: جغرافیا دهم

تاریخ آزمون:

شرکت توسعه انتشارات

پرش_۱۱

۱ آب و هوا بر چه بخش‌هایی از زندگی انسان‌ها تأثیر می‌گذارد؟

۲ ارزش‌های اقتصادی دشت‌ها را نام ببرید.

۳ پدیده گل‌فشان در چه ناحیه‌ای دیده می‌شود؟ علت فعالیت این گل‌فشان‌ها چیست؟

۴ یک جغرافی‌دان درباره علت آلودگی هوای کلان‌شهرها در ایران تحقیق می‌کند، با توجه به مراحل پژوهش در جغرافیا جدول داده‌شده را تکمیل کنید.

مراحل پژوهش	موضوع پژوهش: علت آلودگی هوا در کلان‌شهرهای ایران
بیان و طرح مسئله	
فرضیه‌سازی	
روش جمع‌آوری اطلاعات	
تجزیه و تحلیل	
نتیجه‌گیری و پیشنهاد	

۵ چرا رد یک فرضیه پژوهشگر نباید او را دل‌سرد کند؟

۶ به چه دلیل قدرت‌های جهانی در گذشته و امروز توجه خاصی به خلیج فارس داشته‌اند؟

۷ به چه دلیل منطقه خلیج فارس، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد؟

۸ با توجه به متن داده‌شده، به سؤالات کلیدی جغرافیا پاسخ دهید.

«با شروع فصل تابستان، گردوخاک و غبار، بخش‌های وسیعی از کشور به‌خصوص مناطق جنوبی و غربی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر و توقف برنامه‌های تثبیت خاک، موجب افزایش ریزگردهای موجود در هوا و وقوع گردوغبار شده است. البته منشأ اصلی ریزگردها، کویرها و باتلاق‌های در حال خشک شدن کشور عراق است که خاک و شن‌های آن از طریق باد شمال به ایران می‌آید.»

۹ شهرها چگونه شکل می‌گیرند؟

۱۰ دسترسی به آب‌های آزاد چه امکاناتی برای کشورها فراهم می‌آورد؟

۱۱ مرزهای سیاسی چه نقشی دارند؟

۱۲ ارزش و نقش ارتباطی خلیج فارس از گذشته تا امروز چه تفاوتی کرده است؟

۱۳ به چه علت منطقه خلیج فارس دارای اهمیت خاصی می‌باشد؟

۱۴ موقعیت ریاضی ایران را بنویسید.

۱۵ موقعیت جغرافیایی هر کشور از چند نظر قابل مطالعه است، آنها را بنویسید.

۱۶ منظور از موقعیت جغرافیایی هر پدیده چیست؟

۱۷ جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

الف) سؤال «چطور» در جغرافیا به بررسی سیر پدیده می‌پردازد.

ب) فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش و و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

پ) در روش پژوهشگر ناگزیر است به محیط بیرون برود.

۱۸ روش میدانی را به‌عنوان یکی از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در پژوهش‌های جغرافیایی توضیح دهید.

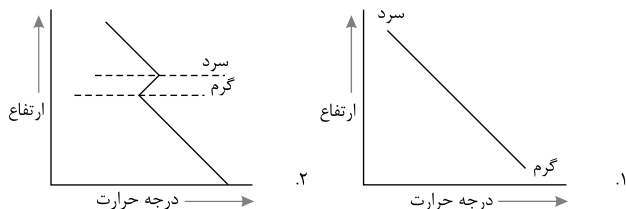
۱۹ فرضیه‌های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد؟

۲۰ پژوهشگر جغرافیا چرا به طرح سؤال و بیان مسئله می‌پردازد؟

- ۲۱ سؤال «چطور» در علم جغرافیا دلالت بر چه مسئله‌ای دارد؟
- ۲۲ سؤال «چرا» در جغرافیا بر چه مسئله‌ای دلالت دارد؟
- ۲۳ سؤال «چه چیزی» به چه مسئله‌ای دلالت دارد؟
- ۲۴ سؤال «کجا» به چه مسئله‌ای دلالت دارد؟
- ۲۵ مهم‌ترین داده‌های هواشناسی را نام ببرید.
- ۲۶ ایلات عمده کشور ایران را نام ببرید.
- ۲۷ قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه در ایران را نام برده، ویژگی‌های آن را بنویسید.
- ۲۸ چه موقع همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند؟
- ۲۹ صنایع اصلی کشور را می‌توان به چند گروه تقسیم‌بندی کرد؟
- ۳۰ بخش صنعت در چه مواردی سهم قابل توجهی دارد؟
- ۳۱ زاگرس چگونه به وجود آمده است؟
- ۳۲ محدوده منطقه کوهستانی البرز را بنویسید.
- ۳۳ با توجه به چه عواملی می‌توان کوهستان‌های ایران را تقسیم نمود؟
- ۳۴ منظور از سیاست‌های جمعیتی چیست؟
- ۳۵ عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت را بنویسید.
- ۳۶ جغرافی‌دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، به چه عواملی توجه می‌کنند؟
- ۳۷ به خلیج‌های کوچک سواحل خلیج فارس می‌گویند.
- ۳۸ چه عاملی سبب شده است که منطقه خلیج فارس یکی از کانون‌های ثروتمند جهان تبدیل شود؟
- ۳۹ گزینه نادرست را انتخاب کنید.
- الف. اراتوستن واضع واژه جغرافیاست - «مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان»، تعریف جغرافیا از دیدگاه اوست.
- ب. اراتوستن دانشمند یونانی است که جغرافیا را ترکیبی از دو واژه زمین و ترسیم می‌داند.
- پ. اراتوستن واضع علم جغرافیاست - جغرافیا با کمک سایر علوم سوالات خود را مطرح می‌کند.
- ت. جغرافیا، علوم طبیعی و انسانی را با یکدیگر پیوند می‌زند - *Geography* به معنای ترسیم زمین است.
- ۴۰ پهناورترین جلگه ایران کدام است؟
- ۴۱ کانون آبگیر دائمی بیش از میلی‌متر بارش دریافت می‌کند.
- ۴۲ توسعه پایدار را تعریف کنید.
- ۴۳ مهاجرت معکوس با چه هدفی صورت می‌گیرد؟ بیان کنید.
- ۴۴ سکونتگاه‌های روستایی ایران به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ نام ببرید.
- ۴۵ در این ملاک تشخیص شهر از روستا است.
- ۴۶ چرا یک کشور به واحدهای کوچک تقسیم می‌شود؟
- ۴۷ مجموعه چند روستا، یک را تشکیل می‌دهد.
- ۴۸ تقسیمات سرزمینی ایران در دوره ساسانی به ترتیب شامل ، ، و بود.
- ۴۹ کهنسالی و سالمندی مانع اصلی بر سر راه جامعه خواهد بود.
- ۵۰ آب موجود در ایران از طریق تأمین می‌شود.
- ۵۱ پنج مورد از راه‌های مقابله با ریزگردها را بنویسید.
- ۵۲ کدام یک از اشکال زیر، وارونگی و کدام یک شرایط عادی هوا را نشان می‌دهند؟

- ۵۳ اصطلاح به حالت آنی و زودگذر جو گفته می‌شود.
- ۵۴ عوامل انسانی مؤثر بر تغییر شکل دشت‌های ایران را بنویسید.
- ۵۵ ارزش‌های اقتصادی نواحی کوهستانی را بنویسید. (۴ مورد)
- ۵۶ مهم‌ترین عامل طغیان رودها در رشته‌کوه‌های زاگرس است.
- ۵۷ مهم‌ترین عامل مؤثر بر پراکندگی جمعیت ایران است.
- ۵۸ مزیت‌های مرزهای آبی شمال و جنوب ایران را بنویسید.
- ۵۹ انسان در طول تاریخ، تلاش کرده است تا با استفاده از وضع زندگی خود را بهبود ببخشد.
- ۶۰ در ارتباط با دریاچه ارومیه به سؤالات زیر پاسخ دهید.
- الف نام‌های دیگر این دریاچه را بنویسید.
- ب آب دریاچه چگونه تأمین می‌شود؟
- پ عمیق‌ترین بخش دریاچه در چه جهتی واقع شده است؟
- ت مهم‌ترین جزایر آن را بنویسید.
- ث تنها موجود زنده دریاچه در گذشته بوده است.

پاسخنامه تشریحی

۱- کشاورزی ۲- گردشگری ۳- معماری ۴- سیستم حمل و نقل ۵- سلامتی انسان

۲- ۱- جاذبه‌های گردشگری

۲- استفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد

۳- گذران اوقات فراغت

۴- معادن گچ، نمک و مصالح ساختمان

۵- اشکال زیبای زمین‌شناسی برای جلب مسافران

۶- کویرنوردی و رصد ستارگان در شب‌های کویر

۳- در استان‌های هرمزگان و بلوچستان جنوبی، علت فعالیت این چشمه‌های جوشان، فعالیت‌های زمین‌ساختی است.

۴- بیان و طرح مسئله: چه عواملی موجب آلودگی کلان‌شهرها شده است.

فرضیه‌سازی: ترافیک، تعداد بسیار زیاد وسایل نقلیه شخصی، فعالیت کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی موجب آلودگی شده است.

روش جمع‌آوری اطلاعات: روش کتابخانه‌ای مانند آمار، اسناد و کتاب و روش میدانی مانند پرسشنامه.

تجزیه و تحلیل: اطلاعات جمع‌آوری شده تحلیل می‌شود.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد: فرضیه‌ها مثلاً تأیید می‌شود و می‌توان پیشنهادهای زیر را ارائه نمود:

۱- فعالیت کارخانه‌های صنعتی محدود شود.

۲- وسایل نقلیه عمومی گسترش یابد.

۵- زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شدند پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند.

۶- زیرا تسلط بر تمام یا هر یک از موارد ارزش‌های منطقه خلیج فارس، موازنه راهبردی و قدرت را در جهان تغییر می‌دهد.

۷- زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب جغرافیای سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

۸- الف) کجا: بخش وسیعی از کشور به خصوص غرب و جنوب

ب) چه چیز: وجود گردوغبار و ریزگردها بیش از حد مجاز

پ) چرا: به علت خشکسالی و توقف برنامه‌های تثبیت خاک

ت) چه موقع: فصل تابستان

ث) چه کسی: دولت‌های ایران و عراق

ج) چطور: قطع درختان و از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها و واحه‌ها

۹- اگر جمعیت هر سکونتگاه به تعداد معینی برسد، طبق قانون آن را شهر تلقی می‌کنند.

۱۰- دسترسی به آب‌های آزاد برای هر کشوری، افزون بر امکان دسترسی و ارتباط با سایر نقاط جهان، دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوخت‌های فسیلی را نیز فراهم می‌کند.

۱۱- مرز، مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.

۱۲- ارزش و نقش ارتباطی سه قاره اروپا، آفریقا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

۱۳- ۱- این منطقه حلقه اتصال آفریقا، اروپا و آسیا در گذشته بوده و امروزه زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت در این منطقه می‌باشد.

۲- بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان، در این منطقه می‌باشد.

۳- درآمد و دلارهای ناشی از صدور نفت، باعث ثروتمند شدن کشورهای این منطقه و از سوی دیگر، این منطقه را به بازار مصرف بزرگ، تبدیل کرده است.

۴- این منطقه ارزش فرهنگی و سیاسی دارد و قلب جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام است.

۱۴- ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی قرار گرفته است.

۱۵- ۱- موقعیت ریاضی ۲- موقعیت نسبی

۱۶- محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

۱۷- الف) تکوین یا تحول ب) تجربیات پ) میدانی

۱۸- پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان موردنظر و مطالعه به گردآوری

اطلاعات بپردازد.

۱۹- فرضیه‌های پژوهشگر ۱- میزان دانش ۲- تجربیات ۳- سوابق پژوهشی در دسترس او، بستگی دارد.

۲۰- پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

۲۱- سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

۲۲- سؤال «چرا»، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.

۲۳- سؤال «چه چیزی»، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

۲۴) سؤال «کجا» با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

۲۵) ۱- دما ۲- بارش ۳- فشار هوا

۲۶) ایل سون، بختیاری، قشقایی و ترکمن

۲۷) قدیمی‌ترین نوع سکونتگاه، سکونتگاه عشایری است. در این شیوه زندگی، سکونت و یک‌جانشینی دائمی دیده نمی‌شود. عشایر زندگی اجتماعی قبیله‌ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده‌اند.

۲۸) زمانی که در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی هر منطقه مورد بررسی می‌گیرد.

۲۹) به دو گروه «صنایع دستی» و «صنایع ماشینی»

۳۰) تجارت، تحقیق، توسعه، بهره‌وری

۳۱) رشته کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و اوراسیا به وجود آمده است.

۳۲) کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع و در امتداد غربی - شرقی تا کوه شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود و گردنه خوش بیلاق ادامه دارد.

۳۳) با توجه به تاریخچه زمین‌شناسی، تحولات ناهمواری‌ها، شکل و پراکندگی

۳۴) به برنامه‌های دولت‌ها در جهت کنترل میزان رشد جمعیت، سیاست‌های جمعیتی می‌گویند.

۳۵) ۱- پیشینه و سابقه تاریخی ۲- سرمایه و فناوری ۳- حمل و نقل و ارتباطات

۴- ایجاد مراکز رفاهی

۳۶) به عوامل طبیعی و انسانی توجه می‌کنند. امروزه نقش انسان به عنوان عامل تأثیر گذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشم‌گیری داشته است.

۳۷) خور

۳۸) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام

۳۹) گزینه «پ» واژه جغرافیا برای اولین بار توسط اراتوستن دانشمند یونانی ارائه شد.

۴۰) خوزستان

۴۱) ۵۰۰

۴۲) این مفهوم به معنای تأمین نیازهای امروز، بدون کاستن از توانمندی‌های نسل‌های آینده است.

۴۳) با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ، حرکت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها به منظور آرامش شهرنشینان صورت می‌گیرد.

۴۴) دو دسته: ۱. روستاهای متمرکز ۲. روستاهای پراکنده

۴۵) داشتن شهرداری

۴۶) به منظور اداره بهتر کشور و ارائه خدمات بهتر به مردم و رفع نیازهای آنها

۴۷) دهستان

۴۸) سرزمین، (ایالت) - حوزه (استان) - قسوغ (شهرستان) - رستاک (دهستان)

۴۹) توسعه اقتصادی

۵۰) ریزش‌های جوی

۵۱) ۱- احیای تالاب‌ها ۲- تأمین حبابه رودخانه‌های منطقه ۳- اجرای طرح بیابان‌زدایی ۴- تغییر در شیوه کشت ۵- مدیریت صحیح آب در بخش‌های گوناگون

۵۲) شکل (۱) = شرایط عادی هوا

شکل (۲) = وارونگی دما

۵۳) هوا

۵۴) بهره‌برداری انسانی و تغییرات کاربری اراضی، بوته‌کنی و از بین بردن پوشش گیاهی، دست‌کاری نابخردانه در مسیل‌ها و مجاری رودها، احداث جاده در مناطق حساس، بهره‌برداری وسیع

از معادن و منابع طبیعی

۵۵) ۱- ذخایر آب ۲- معادن و ذخایر طبیعی ۳- دامپروری ۴- ورزش‌های زمستانی ۵- گردشگری

۵۶) نوسانات رودها

۵۷) ناهمواری‌ها

۵۸) گسترش روابط بازرگانی - ارتباط با سایر کشورها - دستیابی به منابع عظیم ماهی و آبزیان - دسترسی به منابع عظیم نفت و گاز

۵۹) علوم مختلف

۶۰)

الف) چیچست و کیودان

ب) علاوه بر چشمه‌های کف و حاشیه آن، از طریق رودهای متعدد

پ) شمال غربی

ت) جزیره کیودان - اشک داغی - آرزو - اسپيرو

ث) نوعی میگو به نام آرمیا